

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Κριτήρια επιλογής του θέματος:

- Η σημασία και η αξία του δάσους για τη ζωή στον πλανήτη..
- Η δυνατότητα βιωματικής προσέγγισης του θέματος από όλους, γιατί υπάρχει εύκολη πρόσβαση στους χώρους και στις πηγές πληροφόρησης.
- Η ευκαιρία μέσω της υλοποίησης του προγράμματος, της σύνδεσης του σχολείου με την τοπική κοινωνία, φορείς, ειδικούς, υπηρεσίες.
- Η δυνατότητα εύκολης σύνδεσης με πολλά γνωστικά αντικείμενα.

Μετά από μια αρχική διερεύνηση ζητημάτων και αναγκών που θα μπορούσαν να μελετηθούν και αφορούσαν τη σχολική μονάδα ή την κοινότητα, τα παιδιά πρότειναν θέμα σχετικό με το πράσινο.

Θεματικός άξονας: Δάσος

Θέμα Προγράμματος: Το δάσος, η αξία του και η αναγκαιότητα βιωσιμότητάς του.

Σκοπός: Η γνωριμία με το δάσος και μέρος της βιοποικιλότητάς του, η κατανόηση της σχέσης ζωής δάσους – πολιτισμού, η ευαισθητοποίηση στις συνέπειες των καταστροφών, η κατανόηση της αναγκαιότητας για αειφορική διαχείριση του δάσους.

Γίνεται διασύνδεση με τις ενότητες:

- Απορρίμματα
- Πολιτισμός και περιβάλλον

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΤΑΞΗ

- Να εξοικειωθούν με βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αέρας, έδαφος, ήλιος, νερό, θάμνοι, κλαδιά, κορμός, ρίζα, φύλλα, αναδάσωση, δεντροφύτευση, δασικό πάρκο, πανίδα, χλωρίδα)
- Να γνωρίσουν τα δάση της Κύπρου
- Να μελετήσουν τις αλλαγές που συμβαίνουν στα δέντρα ανάλογα με τις εποχές και τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή
- Να γνωρίσουν τις ωφέλειες του δάσους προς τον άνθρωπο
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το δάσος είναι χώρος κατοικίας και ζωής των έμβιων οργανισμών
- Να ενημερωθούν για τους παράγοντες που απειλούν τα δάση
- Να ενημερωθούν για τις συνέπειες από τη μείωση ή την καταστροφή των δασών.
- Να ενημερωθούν για τους τρόπους προστασίας των δασών
- Να γνωρίσουν μύθους , παραδόσεις, και παραδοσιακά τραγούδια που αναδεικνύουν τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον του.
- Να ευαισθητοποιούν σε θέματα καθαριότητας κοινών χώρων (σχολική αυλή, πάρκο, κ.τ.λ.)

Γ' ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗ

- Να εξοικειωθούν με βασικές περιβαλλοντικές έννοιες (βιοτικοί και αβιοτικοί παράγοντες, ανθρώπινες παρεμβάσεις, απειλούμενα είδη, αυτοφυής βλάστηση, βιότοπος, δασικό οικοσύστημα, ενδημικά είδη, κωνοφόρα δάση, επίπεδα βλάστησης , περιαστικό δάσος, σπάνια είδη, υπερβόσκηση, φυσικός ανανεώσιμος πόρος ,φυσικός πλούτος, αιωνόβιο δέντρο)
- Να γνωρίσουν τα δάση της Κύπρου χτες και σήμερα
- Να γνωρίσουν τη χλωρίδα και την πανίδα των κυπριακών δασών
- Να ενημερωθούν για τις υπηρεσίες που ασχολούνται με την προστασία των δασών
- Να γνωρίσουν τις αιτίες καταστροφής ή μείωσης των δασών στην Κύπρο
- Να διερευνήσουν την επίδραση των δασών στον πολιτισμό και τη λαογραφία του τόπου μας (παραμύθια , τραγούδια , μύθοι, θρύλοι)
- Να διερευνήσουν τη συμβολή και αξιοποίηση των δέντρων στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων (συγκράτηση νερού της βροχής, παρεμπόδιση διάβρωσης, μείωσης θορύβων, ευνοϊκή επίδραση στο κλίμα
- Να γνωρίσουν διάφορα μνημεία φυσικής κληρονομιάς , όπως αιωνόβια δέντρα, μονοπάτια της φύσης, περιοχές φυσικού κάλλους, εμβληματικά είδη όπως το κυπριακό κυκλάμινο, το κυπριακό αγρινό, η λατζιά,, και οικότοπους όπως η κοιλάδα των κέδρων.
- Να διερευνήσουν τις επιπτώσεις από την ανεξέλεγκτη ρίψη απορριμμάτων στο περιβάλλον

- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αλόγιστη ρήψη απορριμμάτων επηρεάζει άλλους οργανισμούς (π.χ. πλαστικά στην παραλία, απορρίμματα στο δάσος)

Ε'ΚΑΙΣΤ'ΤΑΞΗ

- Να εξοικειωθούν με βασικές περιβαλλοντικές έννοιες (αντιπυρική ζώνη, οικότοπος, αποψίλωση δασών, βιοαποικοδομήσιμα και μη βιοαποικοδομήσιμα υλικά, γεωμορφολογία, Δίκτυο Natura 2000, εθνικά πάρκα, εθνικοί δρυμοί, εμβληματικά δασικά δέντρα, ζώνες βλάστησης, μικροκλίμα, οικότοποι, όξινοι βροχή, προστατευόμενες περιοχές τροπικά δάση)
- Να γνωρίσουν τα εθνικά δασικά πάρκα της Κύπρου
- Να γνωρίσουν τα εμβληματικά δασικά δέντρα του τόπου μας
- Να ενημερωθούν για τη νομοθεσία που διέπει τα δάση
- Να κατανοήσουν τις συνέπειες από την υποβάθμιση του δασικού πλούτου σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο
- Να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στα δάση διαφόρων χωρών ως αποτέλεσμα κλιματολογικών και γεωμορφολογικών συνθηκών
- Να πληροφορηθούν για τα μέτρα αποκατάστασης των δασών από μια δασική πυρκαγιά
- Να γνωριστούν με καλλιτέχνες και δημιουργούς από τον τόπο μας και από τον διεθνή χώρο, οι οποίοι διασύνδεσαν το έργο τους με τη φύση και το περιβάλλον (π.χ. Ρήνος, Στεφανή, Νίκος Μάρκου, Σκοτεινός,

Τηλέμαχος Κάνθος, Αντρέας Λαδόμματος Χαμπής Τσαγγάρης, Κάσιαλος, Αδαμάντιος Διαμαντής

- Να διερευνήσουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές, και οικονομικές επιπτώσεις από τη συνεχή αύξηση των απορριμμάτων

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΑΞΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

- ✚ Εντοπισμός δασικών δέντρων στο σχολικό κήπο, στην αυλή του σπιτιού ή στο πάρκο της γειτονιάς τους.
- ✚ Ετοιμασία δελτίων ταυτότητας για τα δέντρα και τα φυτά του σχολείου μας
- ✚ Επίσκεψη σε κοντινό δάσος π.χ Ριζοελιάς.
- ✚ Διάλεξη από Δασικό λειτουργό του Τμήματος Δασών .
- ✚ Προκήρυξη διαγωνισμού αφίσας με θέμα την προστασία του δάσους
- ✚ Εκτύπωση ημερολογίου για το 2020 με τις καλύτερες αφίσες
- ✚ Συμμετοχή σε εκδηλώσεις που αφορούν στην προστασία και διατήρηση των δασών (δεντροφύτευση, περιποίηση του σχολικού κήπου)
- ✚ Δημιουργία βοτανόκηπου στο σχολείο μας
- ✚ Συμμετοχή σε εκστρατεία ενημέρωσης με σχετικό φυλλάδιο για τη σημασία της προστασίας και διατήρησης του πρασίνου και της βιοποικιλότητας
- ✚ Έκθεση φωτογραφίας από τις επισκέψεις των παιδιών σε χώρους πρασίνου

- ✚ Οργάνωση ημερίδας με θέμα τα δάση με προτεινόμενους σταθμούς όπως :
  - Δραματοποίηση παραμυθιών με θέμα το δάσος
  - Κουκλοθέατρο
  - Φιλοτέχνηση πάνινης τσάντας με συνθήματα και σχέδια για το δάσος
  - Ζωγραφιές στον τοίχο του σχολείου
  - Αφήγηση κυπριακών παραμυθιών
- ✚ Επίσκεψη στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κάβο Γκρέκο, Πεδουλά , Κοινότητας Ακρωτηρίου και παρακολούθηση προγραμμάτων σε σχέση με τα δέντρα
- ✚ Συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Μαθαίνω για τα δάση LEAF»
- ✚ Εκστρατείες καθαριότητας σε πάρκα, μονοπάτια φύσης, δασικές περιοχές
- ✚ Συμμετοχή σε δεντροφύτευση σε γειτονική περιοχή/πάρκο/περιοχή που κάηκε ή αποψιλώθηκε και τοποθέτηση πινακίδων
- ✚ Υιοθέτηση φυτού από κάθε παιδί, το οποίο να έχει στο σπίτι και να παρακολουθεί την ανάπτυξή του.
- ✚ Συνέχιση της κομποστοποίησης και αξιοποίησης του κομπόστ για τις ανάγκες του σχολικού κήπου
- ✚ Δημιουργία χρηστικών και διακοσμητικών αντικειμένων στους χώρους του σχολείου από επαναχρησιμοποιημένα αντικείμενα π.χ. παλέτες ,ρόδες ποδηλάτου ,πώματα μπουκαλιών κ.τ. λ
- ✚ Κατασκευή χριστουγεννιάτικων κατασκευών με υλικά από το δάσος π.χ. ξύλα κουκουνάρια, φύλλα κ.τ.λ.

- ✚ Συνεργασία του σχολείου με την τοπική αυτοδιοίκηση και καθιέρωση μία φορά το μήνα ειδικής μέρας για τη φροντίδα και την περιποίηση χώρων πρασίνου στην κοινότητα.
- ✚ Έκδοση οικολογικής εφημερίδας (ενημέρωση της κοινότητας για τις εργασίες του σχολείου και γενικότερα για την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος)

Δημιουργείται φάκελος για την ΑΠΕΠ και τηρείται από τη Διεύθυνση του κάθε σχολείου, όπου πέρα από την ΑΠΕΠ και την πορεία εργασίας της κάθε τάξης επισυνάπτεται οτιδήποτε σχετικό με την υλοποίηση της πολιτικής (δείγματα δραστηριοτήτων από την κάθε τάξη, φωτογραφικό υλικό, φύλλα εργασίας κ.α Φάκελος τηρείται και σε κάθε τάξη.

ΠΟΡΟΙ

(Προσωπικό, Χρήματα, Μέσα-Υλικά, Χρόνος, Άλλοι)

- **Προσωπικό**
  - Μέλη του εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού του σχολείου
  - Εκπαιδευτές / Λειτουργοί Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
  - Λειτουργοί Τμήματος Δασών
  - Επιμορφωτές περιβαλλοντικών οργανώσεων
  - Υγειονομικός Επιθεωρητής Δήμου Λάρνακας
  - Γονείς των παιδιών του σχολείου

- **Οικονομική ενίσχυση**
  - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Νεολαίας και Αθλητισμού
  - Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμβου
  - Σύνδεσμος Γονέων Δημοτικού Σχολείου Ξυλοτύμβου Β΄
  - Τηγανοκίνηση
  - CYMEPA (Μη κερδοσκοπικός οργανισμός)
- **Μέσα - Υλικά**
  - Ταινίες σχετικές με την αειφόρο ανάπτυξη (διαδίκτυο)
  - Εγχειρίδια μαθήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη
  - Παρουσιάσεις
- **Χρόνος**
  - Στα πλαίσια του μαθήματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη
  - Διαθεματικά, σε όλα τα μαθήματα του Αναλυτικού Προγράμματος
  - Με ολοήμερες ή ολιγόωρες επισκέψεις εκτός του σχολείου
  - Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων του Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου και της Περιβαλλοντικής Επιτροπής
  - Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων του Διδασκαλικού Συλλόγου

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ :

http://www.moec.gov.cy/dkpe/chrisimo_yliko/drastiriotes_vivliou_gia_to_dasos_nov2009.pdf

<http://www.wwf.gr/images/pdfs/pe/medforestodigosekpaideftikou.pdf>

Υπεύθυνη σχεδίου δράσης: Ελπίδα Ζαννεττίδου- Ηλία